

Geïntegreerde bestrijding van trips blijkt lastig

In boomkwekerijgewassen en vaste planten komt steeds vaker schade van trips voor. De tripsen zijn lastig waar te nemen en dus makkelijk over het hoofd te zien. Alert zijn op de aanwezigheid van trips blijft een belangrijke stap in het bestrijdingsproces.

Trips is een groeiend probleem in de boomkwekerijsector. Afgelopen drie jaar hebben DLV Plant en PPO onderzoek uitgevoerd naar het plaaginsect. Er is gekeken welke soorten schade veroorzaken, of geïntegreerde bestrijding mogelijk is, welke natuurlijke vijanden bruikbaar zijn en welke middelen effect hebben. Ook is er nog gekeken naar een computerwaarschuwingsmodel, een tripsvoorspeller uit de preiteelt, maar deze viel af door de diversiteit aan tripssoorten en gewassen waar de boomkwekerij mee te maken heeft.

Om te achterhalen om welke tripssoorten het gaat, zijn op diverse bedrijven blauwe vangplaten opgehangen om vliegende tripsen te vangen. Ook zijn bloemen uitgeklopt boven de vangplaten. Uit de praktijkinventarisatie blijkt dat het vooral gaat om Californische trips (*Frankliniella occidentalis*), tabakstrips (*Thrips tabaci*), rozentrips (*Thrips fuscipennis*), en ligustertrips (*Dendrothrips ornatus*). Daarnaast zijn verschillende bloemtripsen (*Thrips major* en *Frankliniella intonsa*) gevangen en zijn ook grastrips en kleine graantrips waargenomen op vangplaten. Deze laatste twee hebben geen voorkeur voor boomkwekerijgewassen, maar komen dikwijls aanvliegen als naburige percelen met maïs of gras worden geoogst of gemaaid.

Trips is lastig waar te nemen. Het op hangen van blauwe vangplaten in de kas is een goede mogelijkheid om trips te zien.

Buiten kan dit ook, maar is het lastiger, omdat de platen snel vervuild raken met andere insecten zoals vliegen.

Biologische bestrijding

Biologische bestrijding van spint is in boomkwekerijgewassen en vaste planten goed mogelijk met roofmijten. Biologische bestrijding van trips blijkt een stuk moeilijker. In de glastuinbouw zijn er redelijke ervaringen met het uitzetten van roofmijten (onder andere *Amblyseius swirskii*, *Amblyseius andersoni* en *Neoseiulus cucumeris*), roofwantsen (*Orius*) en de bodemroofmijt (*Hypoaspis*). Uit onderzoek in de glastuinbouw blijkt ook dat de schimmel in het product Bio1020 tripspoppen doodt in de grond.

Binnen het tripsproject zijn gedurende twee jaar proeven uitgevoerd met het uitzetten van roofmijten en roofwantsen in potrozen. De uitgezette natuurlijke vijanden werden slecht teruggevonden in het gewas en de hoeveelheid trips was niet lager dan bij de onbehandelde planten.

Een knelpunt voor de praktijk is ook dat er geen selectieve middelen tegen trips zijn toegelaten zoals tegen spint wel het geval is. De meeste tripsmiddelen werken dusdanig breed dat bij een correctie ook natuurlijke vijanden van spint of andere plagen worden gedood. Conserve werkt redelijk selectief, maar is alleen toegelaten in de vasteplantenteelt onder glas.

Trips

Tripsen zijn kleine insecten van 1 tot 2,5 mm lang die behoren tot de orde van de franjevleugeligen (*Thysanoptera*). Zowel de larven als de volwassenen kunnen schade geven aan diverse boomkwekerijgewassen en vaste planten buiten en in de kas. Ze prikken met hun monddelen plantencellen aan en zuigen vervolgens de plantensappen op. Dit leidt tot misvorming van de groeipunten, verkleuring en vervorming van bloemen en sterke groeiremming. Bij sommige gewassen zoals *Syringa* komt trips vooral op het blad voor. Schade aan het blad is te herkennen aan zilverachtige vlekken (leeggezogen bladcellen) met daarop zwarte puntjes (uitwerpselen).

Chemische bestrijding van trips wordt in de praktijk meestal uitgevoerd met Vertimec Gold of Decis. Sinds een paar jaar heeft Actara ook een toelating. Dit wordt toegepast met lokfructose tegen trips en in de vasteplantenteelt onder glas wordt ook Conserve ingezet. Wissel middelen af om resistentie te voorkomen.

Middelenonderzoek

Binnen het project is twee jaar middelenonderzoek uitgevoerd op de Proeftuin van Holland in Boskoop. Hierbij is ook gekeken naar nieuwe middelen. Verder is de werking van NeemAzal, Entonem (aaltjes tegen trips) en Botanigard (schimmel tegen trips) onderzocht. Dit laatste middel is toegelaten onder glas.

NeemAzal bleek in de proef van 2009 effectief tegen trips. De werking van Entonem en Botanigard kon niet worden aangetoond, omdat in de proef van 2010 ook bij de onbehandelde rozen een afname van trips zichtbaar was. Hierdoor kon geen goede conclusie worden getrokken.

Geïntegreerde bestrijding van trips blijkt een stuk moeilijker dan geïntegreerde bestrijding van bijvoorbeeld spint of bladluis. Het blijft belangrijk dat kwekers alert zijn op trips door blauwe vangplaten op te hangen, zelf gericht waarnemingen doen in het gewas en de meldingen op de site www.gezondeboomteelt.nl volgen. Op deze manier kan tijdig worden ingegrepen als dat nodig is. ■

René van Tol en Fons van Kuik Van Tol is manager boomteelt bij DLV Plant, r.vantol@dlvplant.nl en Van Kuik is onderzoeker bij PPO Boomkwekerij, fons.vankuik@wur.nl.

Door het zuigen aan het blad veroorzaken trips kleine zilvergrijze vlekjes op het blad.

Foto: DLV Plant